

Spre surprinderea generală, mult stimulat tov. Dulea a aprobat decupajul la „Cine are dreptate?”. Într-un timp-record: dânsul, care în asemenea cazuri o căcaie cu lunile, o sucește și-o răsucește, l-a aprobat a doua zi după ce l-a primit! (adică sâmbătă). Nu mai înțeleg nimic.

(Continuare în pag. a II-a)

8 mai 1921, „kilometrul zero” al comunismului românesc

În 1989, fără să se anunțe în sunet de fanfară, anul nașterii Partidului Comunist era recunoscut a fi 1921. O dovedea, printre altele, număratoarea Congreselor PCR. Astfel, dacă în 1989 pregătirile pentru Congresul al XIV-lea erau în toi, acest lucru era posibil pentru că număratoarea oficială pornea din 1921, când, teoretic, avusese loc primul. Oficial, în 1989 se spunea că la 8 mai 1921 a avut loc congresul de constituire a Partidului Comunist, care a fost botezat, conform logicii, „Congresul unu”. Partidul Comunist nu s-a născut pur și simplu, ci la capătul unui proces mai complicat decât ar părea la prima vedere.

La finele primului război mondial, pe ruinele fostelor imperii vecine, apăruse „România Mare”, prin unirea provinciilor istorice Basarabia, Bucovina, Transilvania și Banat cu Regatul României. Sfârșitul conflagrației a adus mișcări de revoltă, pe fondul privațiilor firești la sfârșitul unui război. De pildă, momentul întoarcerii reprezentanților Curții Regale în București, în toamna lui 1918 a coincis cu acțiuni de stradă. Una dintre cele mai importante a fost acțiunea din 13 septembrie 1918 și i-a avut ca protagoniști pe muncitorii tipografi din Capitală. Marșul lor a fost oprit de armată în fața Teatrului Național, altercația dintre trupele înarmate și muncitorii soldându-se cu morți și răniți. În ancheta care a urmat, asupra tipografilor s-au descoperit manifeste comuniste tipărite în Rusia. Prin ele, populația era îndemnată să se înarmeze „pentru ziua cea mare” - ziua revoluției.

Pe fondul tulburărilor produse de destrămarea Imperiului Țarilor, în martie 1919 apărea Internaționala a III-a sau Cominternul, un fel de partid comunist unic mondial, cu centrul la Moscova. Scopul său era să forțeze transformarea vechilor partide socialiste în partide de extremă stânga, comuniste, și să le reunească sub o singură „umbrelă”. Internaționala a III-a trebuia apoi să declanșeze „revoluția mondială”, soldată cu înfrângerea capitalismului și

instaurarea „dictaturii proletariului” în lumea întreagă.

Corespunzător dispunerii geografice pusă în lumină de Marea Unire, în România anulului 1920 existau nu mai puțin de trei partide socialiste: unul în Vechiul Regat, altul în Transilvania și Banat și Partidul Socialist din Bucovina. Unificarea lor s-a dovedit anevoioasă. În 1919 fusese adoptat un program politic și electoral unic și s-a format Consiliul General, organism reprezentativ de conducere. În octombrie 1920 s-a hotărât organizarea celor trei partide socialiste regionale pe baza unui statut unic.

Cu câteva luni mai înainte, în august 1920, după încheierea lucrărilor celui de-al doilea congres cominternist ce stabilise condițiile de afiliere la această structură, o delegație alcătuită din socialiști din toate cele trei partide a plecat spre Moscova, pentru a se informa. Deoarece nimeni nu era lămurit și nu știa la ce să se aștepte, mandatul delegaților era „limitat și pur informativ”. După nenumărate peripeții, delegații au reușit să ajungă în capitala Rusiei sovietice abia în 22 octombrie 1920. Au rămas pe teritoriul sovietic până la începutul anului viitor, discuțiile dovedindu-se anevoioase. Ele s-au concentrat în principal pe acceptarea sau neacceptarea de delegație română a condițiilor de afiliere la „partidul comunist mondial” - Comintern.

Între 30 ianuarie și 3 februarie 1921, după inapoierea delegației din prupul moscovit, s-a desfășurat ședința Consiliului General al Partidului Socialist - organismul reprezentativ de conducere a mișcării social-democrate din România. Cu această ocazie s-a citit raportul lui Constantin Popovici cu privire la afilierea la Internaționala a III-a. Pe marginea acestui document s-au depus trei moțiuni, reprezentând puncte de vedere diferite privind relația cu Cominternul. Poziția așa-zisei grupări de dreapta era de a se opune afilierei la Comintern. Gruparea „centristă” promova o afiliere „cu rezerve”.

(Continuare în pag. a II-a)

68 DE ANI DE VIAȚĂ AI PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN, SĂRBĂTORIȚI DISCRET

La 8 mai 1989, Partidul Comunist Român împlinea 68 de ani. România liberă a acordat evenimentului spațiu pe prima pagină (8 mai a căzut în 1989 într-o zi de luni, când Scînteia nu apărea). Articolul cu titlul „Partidul Comunist Român - conștiința vie a națiunii, centrul său vital, stegarul neînfricat al poporului nostru în lupta pentru socialism” se deschidea cu un citat din Nicolae Ceaușescu. Continuarea din pagina a treia reunea sub un generic cunoscut în epocă „Partid-Popor, un singur gând, un singur țel, o singură voință”, laude aduse lui Ceaușescu de feluriti „oameni ai muncii”.

Sintagma din titlu era tradusă în limbajul comun prin zicerea „partidul e în tot și-n toate”. Axioma - un adevăr atât de evident că nu se mai cere demonstrat - era prezentă în documentele de partid, în materialele de propagandă, în poeziile din manualele școlare. Avea chiar forță juridică: în Constituția valabilă în 1989, într-unul dintre primele articole se spunea că „în Republica Socialistă România, forța politică conducătoare a întregii societăți este Partidul Comunist Român”. Acest articol din Constituție - care afirma monopolul Partidului Comunist sau monopartidismul - desemna principala diferență între statele zise socialiste și cele capitaliste. În primele, un singur partid avea drept legal să existe și să dețină puterea.

Mișcările pornite în deceniul al nouălea în Polonia, Cehoslovacia, Ungaria au pus în discuție tocmai acest principiu fundamental. La Varșovia, Praga ori Budapesta, opoziția cerea dreptul de a exista și de a ajunge la putere și pentru alte partide decât cel comunist. Cu pași mărunți, făcuți în timp, după negocieri complexe, s-a ajuns ca în cursul anului 1989 partidele comuniste din aceste trei state să piardă privilegiul de unică forță politică cu drept de a fi la putere.

Dintre statele aflate în spatele Cortinei de Fier, România a fost cel mai puțin afectată de asemenea frământări. Dreptul Partidului Comunist de a conduce singur nu s-a pus în discuție la modul serios. În mai 1989, la București, pentru mulți dintre lideri, ca și pentru oamenii



La sfârșitul anilor '80, aniversarea zilei de 8 mai se făcea în cadrul restrâns, prin „adunări solemne” ale membrilor Comitetului Central

obișnuiți, partidul și Ceaușescu păreau sortiți să fie veșnic la putere.

Conform ideologiei marxist-leniniste, partidul era mult mai important decât liderul. Nicolae Ceaușescu însuși a repetat-o până la saturație, în toate discursurile, în toate aparițiile publice. În ciuda zicerilor sale, „ziua de naștere” a partidului a fost marcată cu înfinit mai multă discreție decât 26 ianuarie - ziua când Ceaușescu venise pe lume.

În ultimii ani, „moda” era să se lege toate evenimentele din trecut de numele lui Ceaușescu. Atât din isto-

ria țării, cât și din cea a partidului. Astfel, sub pana propagandei, Nicolae Ceaușescu era continuatorul voievozilor medievali, iar Partidul Comunist a evoluat doar grație participării sale nemijociate. În 1989, evenimentele la care el nu luase parte din diferite motive erau fie trecute sub tăcere, fie falsificate. Bunăoară, istoria lui 1 mai 1939 a fost răscuțită în așa fel încât să reiasă că Nicolae Ceaușescu și soția sa, Elena, s-au aflat în fruntea evenimentelor. Să forțeze o participare a cuplului prezidențial la fondarea Partidului

Comunist s-a dovedit totuși o încercare prea grea, chiar și pentru imaginația bogată a născocitorilor de istorii: în mai 1921, Nicolae Ceaușescu avea 3 ani, iar Elena - 2. Cu greu ar fi putut avea o contribuție la nașterea partidului ce avea să le aducă atât gloria, cât și moartea. De aici, interesul modest.

Despre evenimentul în sine - fondarea Partidului Comunist în România - de-a lungul timpului se prezentaseră mai multe variante, în funcție de contextul politic intern și internațional. Ca și în cazul altor

momente importante din istoria comunismului în România, înlăturarea perdelor de fum țesute patru decenii în jurul „momentului zero” - nașterea PCR - presupunea migală și efort. Dar și tristețea încercată, onest, în fața neputinței: asupra unor părți din „tablou”, timpul și oamenii au lucrat cu atâta înverșunare, încât „restauratorul” n-are cum îndepărta cimentul falsurilor succesive ce-acoperă până la sufocare mișcătoarea și fragila realitate istorică.

Cristino DIAC

Casa Republicii, prima din salba clădirilor mamut

Casa Poporului, dată în folosință în anul 1989, era doar una dintre construcțiile megalomane pe care Ceaușescu plănuia să le ridice în București. El intenționa să dărâme o parte mult mai mare din Capitală, unde dorea să construiască și alte edificii gigant, o Sală a Congreselor, o Sală Polivalentă, un Centru Cultural Național, un Muzeu Național de Istorie, precum și un altul al Științei și Tehnicii. Stau mărturie studiile de arhitectură de la Arhivele Naționale ale României, reunite în albumul Centrul Politico-Administrativ studii 1977-1981. Pentru fiecare obiectiv în parte există proiecte de arhitectură aprobate, precum și mai multe variante la care s-a renunțat. Aceste planuri au încolțit în mintea lui Nicolae Ceaușescu imediat după cutremurul din 1977. Profitând de distrugerile care au avut loc la cutremurul din 1977, Ceaușescu a hotărât sistematizarea orașelor București și Zimnicea, dar în mod deosebit a municipiului București, unde dorea să facă un centru politico-administrativ, în care să funcționeze o serie de clădiri impresionante, perla coroanei fiind însă Casa

Poporului, numită atunci Casa Republicii”, a explicat profesorul Nicolae Noica, fost ministru al Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului (MLPAT) între anii 2000 și 2004.

Arhitecți și proiecte

Imediat după cutremur, Ceaușescu a cerut să fie elaborate proiecte pentru realizarea centrului politico-administrativ. Nu mai puțin de 17 colective de arhitecți au lucrat între iunie 1977 și februarie 1979 la studiile de sistematizare a așa-numitului Centru Civic, care se întindea de la Piața Alba-Iulia până în 13 Septembrie și din Rahova până la Podul Mihai-Vodă, de la Dâmbovița. Nici un arhitect mare nu a rămas în afara concursului deschis pentru proiectarea construcțiilor mamut. A participat profesorul Ascanio Damian, fost rector al Facultății de Arhitectură între 1959 și 1971.

(Continuare în pag. a II-a)

CALENDAR

8 mai (Luni)
Soarele a răsărit la 5:57, a apus la 20:28
Luna a răsărit la 7:43, a apus la 23:30

Sărbătoare creștină

1) Sf. Ap. Ioan Evanghelistul; Minunea de la mormântul Sf. Ap. Ioan; Cuv. Arsenie cel Mare

S-a întâmplat la

8 mai 1989

● Un vas comercial cipriot cu un deplasament de 9,4 tone s-a scufundat în Oceanul Indian, la 700 km sud de Insula Reunion. În momentul accidentului, la bordul navei se afla un echipaj compus din 24 de membri.

● După cum informa Agenția INA, Adnan Khairallah, coman-

dant-șef adjunct al forțelor armate irakiene, vicepremier și ministru al Apărării al Irakului, și-a pierdut viața în urma unui accident de elicopter.

● Cuauhtémoc Cárdenas, liderul Partidului Revoluției Democratice (PRD) din Mexic, a declarat că obiectivele acestei formațiuni politice erau adăncirea cooperării latino-americane și lupta pentru instaurarea păcii în America Centrală.

● Un juriu din 12 persoane l-a inculpat pe colonelul Oliver North, fost membru al Consiliului Securității Naționale al SUA, acesta fiind principalul acuzat în afacerea denumită „Iran - Contras”, în urma căreia în SUA s-a deschis un proces. Contra lui North au fost reținute trei capete de acuzare: obstrucționarea unei anchete congresuale, falsificarea și distrugerea de documente publice, primirea de cadouri ilegale.

Anca ALEXE

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Dorel de la „Progresul”

Pe lângă întreprinderi comuniste mai mari funcționau institute de cercetare al căror scop era proiectarea prototipurilor ce urmau să intre în producție. Întreprinderea de Utilaj Greu „Progresul” din Brăila, unde s-au produs celebrele excavatoare cu care „s-a construit comunismul”, cum îi plăcea presei vremii să scrie, se baza pe prototipurile gândite de Institutul de Cercetare și Protecție a Utilajelor de Construcții, pe scurt ICPUC. Acolo nu ajungea să lucreze oricine, trebuia să fii foarte bun meseriaș ca să fii acceptat în echipă. Lăcătușul mecanic Dorel C. era suficient de bine bazat pe meseria lui, așa că a primit postul. „Înainte lucrasem la Trulstul de Utilaj Greu care repara excavatoare și buldozere dar am ținut să mă transfer la ICPUC. Îmi dăc știam că era o unitate

de elită, unde nu poate intra orice cărpaci. Îmi făceam meseria cu plăcere și m-am bucurat mult când mi s-a aprobat transferul. Acolo am descoperit, într-adevăr, o altă organizare și un alt mod de a privi lucrurile, față de cel cu care fusesem obișnuit înainte. În primul rând, la ICPUC era o armată de ingineri și doar o mână de muncitori. Nu lucram decât după desen tehnic, la cotă, iar ce ieșea din mâinile noastre trebuia să fie, dacă nu perfect, aproape perfect. Eram și mai bine dotați decât la alte uzine. Păi, pe vremea aia, să ai polizor portabil - fain, cum i se spune acum - era lucru mare. Alții nici nu știau cum arăta, iar noi lucram cu așa ceva”, povestește Dorel.

(Continuare în pag. a II-a)



AGENDA ELENEI CEAUȘESCU

Luni, 8 mai, Elena Ceaușescu și-a început primirea cu Poliana Cristescu (9:25-9:52). Funcționarii și ofiterii din serviciul de pază și protecție de la Cabinetul 2 se obișnuiseră cu această musafiră de cafea a Tovarășei.

După plecarea fostei nurori urmează o pauză de câteva zeci de minute în agenda Eleni Ceaușescu. După informațiile celor care-i frecventau pe numărul 1 și numărul 2 din România, acel gol din consemnarea funcționarului care-și avea biroul în anticamera ei putea să fi fost consumat în convorbiri telefonice. Căci nu întotdeauna solicitările Tovarășei presupuneau întâlniri directe. Putea să fi și mers la Cabinetul 1, ca de fiecare dată când acolo se discutau chestiuni mai spinoase ori erau vizitatori mai deosebiți.

Între orele 10:35 și 12:20 a fost o „ședință de lucru la săliță” cu Nicolae

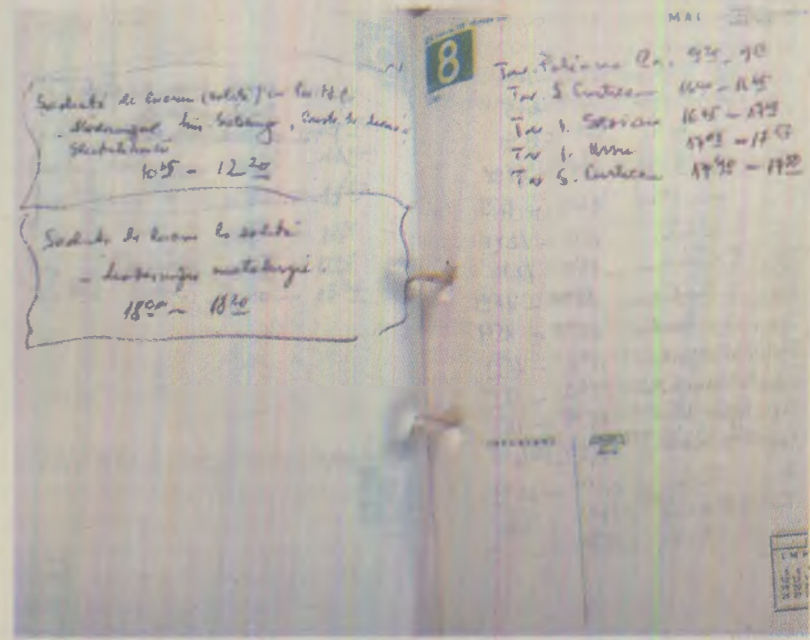
Ceaușescu, pe tema modernizării Ministerului Metalurgiei, Construcțiilor de Mașini, Electrotehnicii. În prelungirea acesteia s-a ținut după-amiaza altă ședință de lucru, tot la „săliță”, despre modernizarea metalurgiei (18:00-18:20).

Greșeste, așadar, cine-și închipuie că rămăseseră conducătorii României la ideea progresului prin dezvoltarea extensivă a industriei grele. Fie și numai călătoriile făcute în anii '70 în Occident și America - unde Ceaușescu solicitase expres vizite la prestigioase firme și întâlniri cu specialiști și oameni de afaceri - îl pregătiseră pentru o corectă reprezentare asupra evoluției științei și tehnicii timpului său. El le vedea însă în limitele sistemului, confundând talentul excepțional de creator și potențialitățile omului de știință cu aptitudinea creativității, componentă generală a psi-

hicului uman. Partea tehnică a Festivalului Național „Cântarea României” urma să suplinească prin „mișcarea de masă” a inventatorilor și inovatorilor - mobilizați de lozincă dezvoltării conștiinței socialiste - resursele de creație ale modernizării economiei. Furtul de tehnologie prin intermediul Direcției de Informații Externe și Securității - „implementat” în institutele de cercetare, fabrici și uzine de cercetătorii, inovatorii și inventatorii lor - era considerat altă sursă primară a „revoluției tehnico-științifice românești”. Dar despre această din urmă sursă se discuta, la nivel de partid, exclusiv în perimetrele Cabinetelor 1 și 2.

La Cabinetul 2 au mai fost primiți în după-amiaza de 8 mai 1989 (orele 16:40 și 17:50) Silviu Curticeanu (de două ori), Ion Stoian și Ion Ursu.

Lavinia BETA



8 MAI 1921, „KILOMETRUL ZERO” AL COMUNISMULUI ROMÂNESC

(Urmare din pag. 1)

Motivul extremei stângi susținea supunerea necondiționată în fața Internaționalei a III-a. Supuse la vot, cea de-a treia poziție a intrat în cele mai multe opțiuni (18 din 38). Cu această ocazie s-a stabilit și data Congresului care urma să decidă fondarea PCdR.

Duminică 8 mai 1921, la București și-a început lucrările Congresul care trebuia să clarifice poziția față de Internaționala a III-a. Inițial, organizatorii au solicitat ministrului de Interne Constantin Argetoianu aprobare pentru două zile (8 și 9 mai). Din diverse motive, lucrările au durat însă până joi, 12 mai. Au participat 77 de delegați din toată țara, care reprezentau doar grupările de centru și de stânga, favorabile Cominternului. Reprezentanții grupării de dreapta, care se opunea afilierii, părăsiseră partidul după ședința Consiliului General din februarie. Ordinea de zi a Congresului, publicată în ziarul Socialismul, a avut 11 puncte – fiecare prezentat de către un raportor. Dintre acestea, de maximă importanță pentru evoluția ulterioară a comunismului în România au fost cele în care s-a prezentat raportul delegației din Rusia (raportor Gheorghe Cristescu, ce avea să fie și primul șef al comunistilor din România) și cel referitor la programul partidului și afiliere (raportor Gheorghe Cristescu și David Finkelstein-Fabian). În ședința de miercuri după-amiază s-a spus la vot propunerea de afiliere. 51 de delegați totalizând 428 de mandate din partea membrilor de partid, au votat afilierea fără rezerve. Restul delegaților – reprezentând 111 mandate – s-au exprimat pentru afilierea cu rezerve.

În cursul anului 1921, din cauza acțiunilor întreprinse de bolșevicii ruși împotriva statului român, autoritățile au decis că „trebuia terminat cu comunismul pe o cale directă și printr-un atac drastic”, după cum se exprima Constantin Argetoianu, la acea dată ministrul de Interne în guvernul generalului Averescu. În opinia sa, șefii mișcării reprezentau



În perioada interbelică, PCdR-ul era o formațiune marginală, membrii săi întâlnindu-se în secret, sau cu ocazia diverselor sărbători ale statului, când nu puteau fi bănuți de „adunare suversivă” FOTO: Arhivele Naționale

adevăratul pericol. După suprimarea acestora, „toată agitația se va prăbuși, ca un edificiu clădit pe nisip”. Autoritățile căutau pretextul pentru o „decapitare generală” care să sfârșescă întreaga mișcare comunistă și „să readucă oile la țară”, după spusele lui Argetoianu. „Mă străduiam să găsesc o cale și mă deseam că nu o

găsesc”, se va confesa el în memorii. Din punct de vedere legal, însă, nu avea motive pentru arestarea în masă a socialistilor deveniți comunisti. Prilejul așteptat s-a ivit destul de repede. Gheorghe Cristescu, viitorul secretar general al partidului, ceruse autorizația necesară pentru ținerea Congresului. Jucând rolul ministrului

slab, care se lasă influențat de liderul comunist, Argetoianu i-a făcut acestuia o serie de concesii: a aprobat ținerea Congresului, și-a dat acordul pentru mai multe amânări ale închiderii lucrărilor, s-a făcut ca să observă adevăratele motive ale reunitii – răfuiala cu socialistii și afilierea la Comintern. Ministrul a interzis însă

discutarea poziției față de socialisti și cea despre afilierea la Comintern, tocmai pentru că știa că vor fi încălțate, oferindu-i-se astfel prilejul pentru arestarea întregii conducere. Fondarea unei mișcări comuniste în România a stârnit proteste din partea tuturor celorlalți politicieni. Pentru a aresta întreaga conducere a

socialiștilor, respectând în același timp și ordinea constituțională, premierul Alexandru Averescu ar fi trebuit să ceară aprobarea Consiliului de Miniștri. De teamă că discuțiile se vor prelungi și că nu se va păstra secretul, s-a recurs la o stratagemă: arestarea s-a produs chiar în timpul ședinței Cabinetului, miniștrii fiind

astfel puși în fața faptului împlinit. Joi, 12 mai, la orele 15, poliția a descins în sediul clubului socialist din Strada Sf. Ionică nr. 12, unde aveau loc lucrările Congresului. Toată lumea a fost arestată „fiindcă Congresul a depășit ordinea de zi și a pus în discuție afilierea la Internaționala a III-a și hotărâse să o voteze”. Cei 51 de delegați care votaseră afilierea fără rezerve au fost închiși la Jilava și Văcărești.

Ulterior, Argetoianu a relatat episodul în memoriile sale astfel: „Pe când prietenul Grigore (ministrul de Justiție Grigore Trancu-Iași) trănănea, ochiul meu număra acele orologiuului. Se făcuse 3 și jumătate și telefonul era tot mut. Începusem și eu să mă îngrijorez, să nu fi reușit oamenii mei? Situația ar fi devenit cu atât mai tragică cu cât simțeam că afară de generalul Rășcanu și de Garoflid, erau să fie hotărâți contra mea și a «propunerilor mele». Averescu a încercat să îngâne ceva, și așa și așa, începuse să o scalde... În acel moment precis a zburat telefonul... Am luat receptorul: de partea cealaltă a firului generalul Nicoleanu mă vestește că totul se terminase. «Au rezistat? – Nici o rezistență... – A fost cineva rănit? – Nimeni, nu s-a tras un glonț. Cum le-am spus că sunt arestați, s-au supus toți... – Și acum? – Ii transportăm pe rând unde trebuie... – Bravo! Începeți cu cei mai cunoscuți! – Așa am și făcut...» M-am înțepenit la masa verde. Până atunci nu deschisese gura. «Domnilor – și cu un zâmbet m-am uitat la Averescu – Domnilor, discuțiile dv. sunt inutile, totul s-a terminat. Toți conducătorii comunisti și teroriștii sunt la Văcărești și la Jilava! S-au supus ca niște miei! Nici o picătură de sânge nu s-a vărsat! Pot să vă dau plăcuta asigurare că s-a terminat cu comunismul în România!»

Greu ar fi crezut miniștrii români aflați la „masa verde” în mai 1921 că avea să dureze comunismul în România! Longevitatea unui partid astfel început ar fi surprins chiar și previziunile celor mai optimiști dintre membrii fondatori.

Cristina DIAC

ARTICOLUL ZILEI

Vitaminele și sărurile minerale în alimentația școlarului

Vârsta de școlar se caracterizează printr-o dezvoltare fizică, motorie și psihică cuprinzând numeroase particularități ce permit copilului o bună adaptare la efortul suplimentar impus de procesul instructiv-educativ. Limita inferioară a vârstei școlare, al 6-lea an de viață, cunoaște modificări în raporturile dintre diferitele segmente corporale, datorită unui salt în creșterea staturală. În cadrul acestora, cresc în lungime membrele superioare și inferioare în comparație cu alte părți ale corpului, ele având și o masă musculară mai mare. Toracele se întinde anterio-posterior, iar abdomenul, mare și proeminent la copilul mic, se aplatizează schițându-i talia. Umerii se lătesc depășind soldurile, iar gâtul devine mai lung și subțire. Se transformă concomitent și fața, fruntea mare și bombată la copilul mic, nu mai este atât de netă la școlar, la care nasul se efilează. Crește evident maxilarul inferior, bărbia devenind proeminentă, iar dențiția de lapte este înlocuită de dinții definitivi. La

celălalt pol al intervalului denumit drept vârstă școlară se află pubertatea, ea însăși întinsă pe mai mulți ani, cu debut la fete între 11-12 ani și la băieți la 12-13 ani. Ea este însoțită de un nou vârf de creștere, îndeosebi a membrilor superioare și inferioare. În general se consideră că școlarul va fi sănătos dacă are igienă corectă, alimentație echilibrată, muncă corespunzătoare posibilităților sale fizice și intelectuale, viață în aer liber, spațiu de mișcare și de sport. Între acești factori, alimentația influențează decisiv dezvoltarea fizică și intelectuală, vitaminele și sărurile minerale fiind indispensabile. O alimentație complexă și corectă conține toate vitaminele în cantități suficiente pentru nevoile organismului, cu excepția vitaminei D. Aceasta precizare limitează de la început aportul suplimentar de preparate vitaminice, care nu poate fi practicat fără riscuri în absența recomandărilor medicale. Vitamina A se găsește sub două forme distincte: retinol și caroten.

Retinolul, care este vitamina A direct utilizabilă, se găsește în alimente de origine animală, din care cel mai ridicat conținut au: ficatul, untul, margarina și gălbenușul de ou. Carotenele, precursor al vitaminei A, se găsește în alimente de origine vegetală. El are o valoare biologică mai mare, absorbându-se mai bine în intestin. Conținut ridicat în caroten au: morcovul, spanacul, fasolea verde, varza crudă, varza de Bruxelles, ardeiul, anivele, salata verde, pătrunjelul, caisele, mandarinele și piereștile. Vitamina B1 (tiamina). O alimentație bogată în hidrocarbone și săracă în grăsimi necesită mai multă vitamină B1 decât cea cu mai multe grăsimi. Alimente cu conținut bogat în vitamina B1: carnea de porc, șunca, ficatul, rinichiul, unele produse din cereale (făina integrală și intermediară, fulgii de ovăz) și leguminoasele. Vitamina B2 (riboflavină). Necesarul organismului copilului școlar este acoperit prin lapte, brânză de vaci, teleana și în secundar prin carne și pâine.

Vitamina C (acidul ascorbic) se află în concentrații mai mari în fructe și zarzavaturi. Vitamina C se află îndeosebi în fructele și zarzavaturile proaspete; ofilirea, spălarea prelungită și fierberea scad mult conținutul în vitamina C. Vitamina D (calciferolul) intră în structura osoasă a organismului în creștere. Sub influența radiațiilor ultraviolete solare, o parte din vitamina D se sintetizează în piele. Deși untura de pește, heringii, gălbenușul, frisca, ficatul, untul și margarina sunt principalele surse, nici una nu asigură necesarul copilului școlar, aportul suplimentar fiind stabilit însă numai de medic. Sărurile minerale și oligoelementele (minerale în cantitate foarte mică), de asemenea indispensabile, sunt asigurate în cantități necesare creșterii printr-o alimentație variată, nefiind necesar un aport suplimentar. Dintre ele menționăm: Natriul (sodiul) are ca sursă principală sarea de bucatărie, conținută în cantități suficiente de unele ali-

mente preparate, ca pâinea, mezelurile, teleana, produse de carne și conserve de pește. În mod normal nu este necesar adaosul de sare la majoritatea preparatelor, deși în bucătăria obișnuită sarea este utilizată și încă în exces. Calciul este, în mod normal, asigurat prin consumul de lapte. Se consideră că 0,5 lapte (integral, degreșat, iaurt) consumat într-o zi, ca atare sau folosit la gătit, acoperă nevoia de calciu la copilul preșcolar și școlar. Fosforul. O alimentație echilibrată în proteine și calciu acoperă în mod cert și nevoile de fosfor. Fierul este esențial pentru sinteza hemoglobinei, absența lui determinând anemii. Bogate în fier sunt: visceralele (ficatul, rinichiul), carnea, peștele, gălbenușul, pensabile, sunt asigurate în cantități necesare creșterii printr-o alimentație variată, nefiind necesar un aport suplimentar. Dintre ele menționăm: Natriul (sodiul) are ca sursă principală sarea de bucatărie, conținută în cantități suficiente de unele ali-

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Dorel de la „Progresul”

(Urmare din pag. 1)

Chiar și în unitățile de elită se practica, însă, metehnele din câmpul muncii comuniste. Pe vremea aia s-a inventat metoda „pasării motanului”, păstrată cu succes până în zilele noastre. Nici la ICPUC nu se făcea excepție de la regulile necrisce care spuneau, printre altele, că, dacă ai ocazia să te eschivezi de la o dispoziție primită de la șef, nu trebuie să eziți nici o clipă. Dorel își amintește, de exemplu, cum a fost nevoit să îndrepte cu barosul niște profile U, late de 300 milimetri, în toată noaptea, fiindcă minunații săi colegi de la schimbul 2 trăsese mâța de coadă și așteptaseră să treacă timpul, până li s-a terminat tura. „Munceam în trei schimburi. Într-o seară, când am intrat în schimbul 3, cei de la schimbul 2 ne-au zis, mie și colegului cu care împărțeam tura, că maistrul a dat dispoziție să se îndrepte niște profile U de mari dimensiuni. I-am întrebat de ce ne-lu-a îndreptat ei, în schimbul 2, și ne-au așteptat pe noi să bubuim cu baroasele toată noaptea? Ne-au răspuns că n-au ce să ne facă, fiindcă ei au avut o altă treabă, dată tot de șefu’. Știam că ne mint, dar n-aveam încotro. Așa se proceda pe vremea aia: dacă n-aveai chef de muncă pe schimbul 2, pasai treaba celor de pe schimbul 3, că ei, vrând-nevrând, erau forțați să termine până dimineață, când lucrarea trebuia predată șefului. După ce am intrat în tură, am mai stat nițel, să ne facem curaj, am măturat prin secție, am mâncat ce aveam la pachet, iar pe la 12:00 noaptea ne-am apucat de treabă. Am luat baroasele și dă-i, unul pe o parte, altul pe alta, ca să aducem profilul la linie. Bubuiam fiarele alea, în liniștea nopții, de se auzea la câțiva kilometri distanță. Peste câteva zile, am aflat că lumea care locuia în blocurile de lângă uzină s-a speriat, a zis că explodează ceva, pe undeva. Va dați seama ce era pe capul nostru. Ne-au ținut urechile aproape o săptămână. Dar nu ne-am lăsat până când nu am îndreptat profilele alea, ca să nu aiă maistrul ce se ne reproșeze a doua zi. După ce am terminat cu ele, ne-am apucat să lucrăm la niște piese de excavator, că asta era, de fapt, treaba pe care ar fi trebuit să o facem noi, în schimbul 3”, își amintește Dorel, care acum se amuză de acea întâmplare. Deși, tot el recunoaște, la vremea respectivă i-a cam înjurat pe colegii care i-au „copt-o”.

Florentin COMAN

(Urmare din pag. 1)

Liderul comunist fondator Gheorghe Cristescu se întorsese, de altfel, după o vreme la social-democrați și „petrecuse” ceva timp, sub regimul comunist, pe la Canal. Alți conducători sfârșiseră cu câte un glonț tras în ceață în beciurile NKVD. Mai încocare, Forș fusese asasinat în împrejurări dubioase. Părvulescu era de două ori exclus din partid, iar Gheorghiu-Dej, ras din istorie. În mai '89, poporul era partidul, iar partidul, tot una cu gândul, jelul și voința lui Ceaușescu.

Noutăți din Brăila

Întreprinderea de Utilaj Greu „Progresul” din Brăila a livrat în devans partenerilor externi, instalații de aglomerare și piese de schimb rutiere”. Cui și ce? – imposibil de ghicit. Din presa zilei aflăm doar că la Brăila se produceau atunci „excavatoare, utilaje pentru industria siderurgică și minieră, pentru cea de construcții navale”.

Supertare Sergiu Nicolaescu!

„François Villon” – ultima producție cinematografică a lui Sergiu Nicolaescu a fost laudată în cronica

JURNALUL ZILEI



maresul regizorului, impresiile bune culminează cu mărturisirea: „Pe mine m-a impresionat însă că spectatorii au stat până la capăt, adică au vrut să-i cunoască și pe cei din umbră – care nu sunt niciodată vizibili pe ecran”. Au fost interesați, vrea să zică, și de autorii decorurilor, muzicii, imaginii și costumelor din „François Villon”.

Ziua Crucii Roșii

România Liberă a publicat un extins articol dedicat Zilei mondiale a Crucii Roșii. Aflăm din el că organizația a fost fondată la Geneva în urmă cu 125 de ani. Începuturile prezentei sale în România nu sunt însă menționate. Pretutindeni însă, în sate și orașe, au fost organizate „manifestări specifice” precum: concursuri „Sanitarii pricepuți”, simpozion pe tema grijii partidului pentru sănătatea populației, debateri și proiectii cu filme de educație sanitară. N-a lipsit din finalul lor „expresia sentimentelor de profundă dragoste și recu-

noștință față de tovarășul Nicolae Ceaușescu (...), față de tovarăsa Elena Ceaușescu pentru grija statornică acordată ocrotirii sănătății populației, pentru sprijinirea permanentă a activității de Cruce Roșie din țara noastră”.

Mozart la Electrecord

„Harnica noastră casă de discuri Electrecord” a făcut melomanilor un cadou prin editarea a două discuri cuprinzând creații din opera lui W.A. Mozart. Primul o are ca solist pe pianista Ilinca Dumitrescu. Protagonista celui de-al doilea a fost Formația Pro Arte. Formația era compusă din violonista Anda Petrovici, violoncelistul Marin Cazacu și pianistul Nicolae Licareț. Li se alăturase în respectivelor proiect și violistul Gabriel Bălă.

Job-uri goale

La Mica publicitate a României Libere se anunțau și locuri goale în câmpia muncii. Întreprinderea pentru desfacerea cu ridicata a mărfurilor alimentare din import cu sediul în Strada Varșovia nr. 6, Sector 1, București, încadra de urgență portari (bărbați) pentru Complexul de depozite din Strada Emil Bodnăraș

nr. 82, Sector 6. Candidații li se cerea doar stagiul militar satisfăcut și... buletin de București.

Și încă mai ofertant: Cooperativa de Producție, Achiziții și Desfacerea Mărfurilor Tunari inadecuate șefi de secții pentru prestări servicii populației și pentru secții de producție industrială – fierărie, potcovărie și reparații căruțe, vulcanizare, sobar, forări puturi, frizer, coafor, croitor, bărbăți și femei.

8 mai în alte calendare

În București a fost organizată o manifestare culturală cu prilejul Zilei naționale a statului Israel. Evenimentul organizat de Institutul Român pentru Relațiile cu Străinătatea au participat personalități ale mediului academic și diplomați, precum și ambasadorul Israelului la București, Yosef Govrin. 8 mai a fost însă sărbătorit în multe feluri, în diverse locuri ale lumii. Căci în 8 mai 1886 farmacistul american John Styth Pemberton inventase Coca-Cola. La 8 mai 1898 s-a creat Liga pentru Drepturile Omului. Iar la 8 mai 1945 s-a semnat o primă capitulare, fără condiții, a Germaniei, în Europa sfârșind astfel războiul pe frontul de Vest. Lavinia BETA

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

Chiar vrea să fac acest film? Să și fi schimbat atitudinea față de mine? (Mai ales că și revista „Cinema” mi-a cerut zilele acestea un interviu și e imposibil ca lucrurile să nu fie legate între ele). Sau am ajuns eu „Toma necredinciosul” și văd totul în negru?... Așteptându-mă în continuare la „figuri”, trebuie acum să mă conving că filmul „se face” și să mă aștern pe treabă. Din păcate, am o stare de lăncetă din care nu pot ieși. Probabil sunt obosit (mai ales psihic), nu știu ce se întâmplă, dar nu am chef și răbdare de nimic, deloc nu mă pot mobiliza. Ceva trebuie să fac, că altfel... Alexandru Tatos, Pagini de jurnal. Ediție alcătuită de Liana Molnar-Tatos, București, Editura Albatros, 1994, p. 533

dina Stan, Iurie Darie, George Motoi, Emanoil Petrut, Toma Dimitriu, Marcel Anghelescu. Diana pleacă la București. Eu, cu Mădălina. Habotnică față! După lecturile și scrierile de rigoare, mă simt atras ca de un magnet irezistibil de Radio „Infloritoare tragedie umană!” Urât mai vorbesc unii de România! Prințul Charles are același biometric, regimul dămbovitean, și la Roma. La 15 mai, China îl așteaptă pe Gorby la Pekin. Studenții de acolo se bucură că-l vor avea oaspete pe reformatorul rus. Lugoslavia câștigă premiul „Eurovision”. Toată lumea transmite, noi nu. Bravo Șofial Secretarul de Stat obosit (mai ales psihic), nu știu ce se întâmplă, dar nu am chef și răbdare de nimic, deloc nu mă pot mobiliza. Ceva trebuie să fac, că altfel... Alexandru Tatos, Pagini de jurnal. Ediție alcătuită de Liana Molnar-Tatos, București, Editura Albatros, 1994, p. 533

La școală am flier. Organizez și participarea la filmul „Frații Jderi”. Di Storian, șeful de la Cinematograf, se bucură. Prezint filmul și rămân până la sfârșit: George Cozorici, Geo Barton, Papiiani, Piersic, Ioana Drăgan, San-

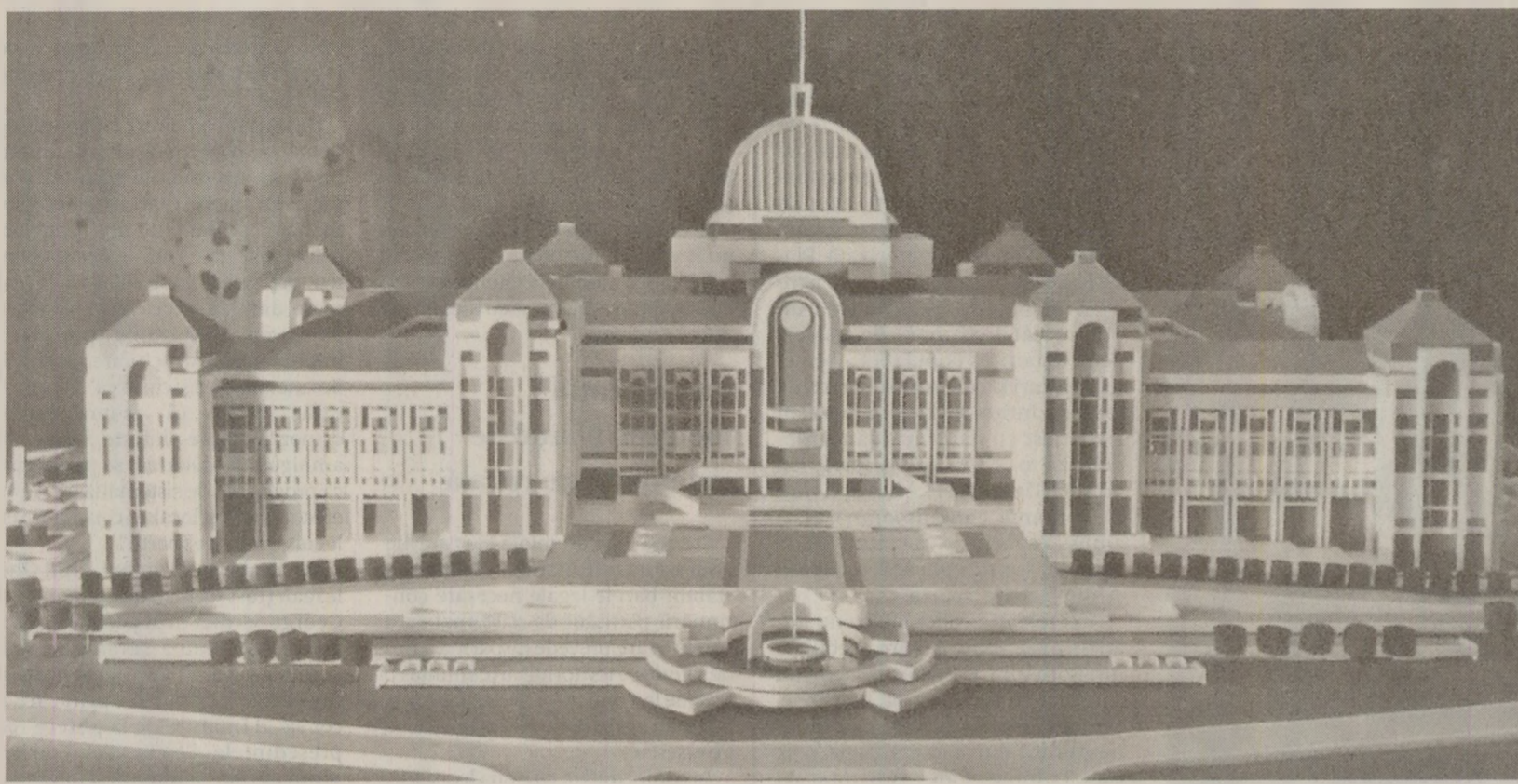
C. Trandafir, Jurnal în curs de publicare la Editura Libra

Casa Republicii, prima din salba clădirilor mamut

(Urmare din pag. 1)

În anul 1987, acesta nu a mai suportat compromisul cu regimul și a recurs la un gest temerar, și-a depus carnetul de partid. Alte nume sonore sunt Cezar Lăzărescu (care a remodelat Teatrul Național în anul 1980), academicianul Octav Doicescu, Constantin Săvescu, Nicolae Porumbescu, fiecare dintre ei având la activ multe construcții proiectate. Dintre proiectele realizate de aceste colective care aveau în spate cele mai mari organizații de proiectare din Capitală și din țară au fost selectate cinci-șase lucrări care au fost prezentate la Sala Plenarelor de la CPEX, actualmente Sala Omnia. A câștigat Anca Petrescu, un arhitect tânăr de numai 28 de ani. Alegerea a rămas un mister pentru toată floarea arhitecturii din acea vreme. Gurile rele spuneau fie că era nepoata Elenei Ceaușescu, care se numea Petrescu înainte de căsătorie, fie că, fiind cea mai puțin experimentată, a fost singura care a acceptat sfaturile lui Ceaușescu și a făcut compromisuri.

Însă partea cea mai rea a acestei idei a lui Ceaușescu a fost distrugerea cartierului Uranus, unul dintre simbolurile Bucureștiului interbelic. Un cartier liniștit, cu străzi în pantă pavate cu piatră cubică, grădinițe cu gard viu au dispărut sub bulldozere. Cartierul a fost demolat pentru a face loc Casei Poporului și Parcului Izvor și, o dată cu el, a dispărut și complexul Mănăstirii Mihai-Vodă, ctitorită de Mihai Viteazul în 1594. Ceaușescu a decis în anul 1985 ca mănăstirea să fie demolată pentru a nu strîbi din marea viațoarea Casei a Republicii, însă în urma unor proteste s-a decis ca biserica și turla să fie salvate, dar să fie ascunse în spatele unor blocuri. Tot atunci a fost desființat și Podul Mihai-Vodă, ce făcea legătura dintre cartierul Uranus și celălalt mal al Dâmboviței. „Ceaușescu a ales să construiască în zona cartierului Uranus după ce a întrebat arhitecții care este zona cea mai protejată la



Cuipiul Ceaușescu a dat o importanță deosebită proiectului Casei Republicii. Au fost studiate zeci de machete, care propuneau diverse stiluri și forme

cutremur din Capitală. I s-a spus că dealul Uranus și a decis să construiască acolo Casa Poporului”, a precizat Nicolae Noica.

Sistematizarea a început la sate

Cutremurul din 1977 a grăbit doar sistematizarea Bucureștiului. Ideea de sistematizare încolțise în mintea lui Ceaușescu încă din 1972. La Congresul al X-lea al PCR și la Conferința Națională din 1972 s-au stabilit „obiectivele principale și direcțiile principale ale sistematizării teritoriului și localităților menite să asigure dezvoltarea, îmbinând criteriile de eficiență economică și cele de ordin social”. Legea prin care s-a îngrădit dezvoltarea firească a comunităților a fost Legea

nr. 58 din 1 noiembrie 1974, privind sistematizarea teritoriului și localităților urbane și rurale.

„Citate astăzi, prevederile din această lege surprind prin absurditate, dar și prin ceea ce s-a fi putut în tîmpă dacă nu se întâmplau evenimentele din decembrie 1989”, spune Nicolae Noica. El adaugă că prin sistematizarea se stabilea densitatea construcțiilor, dar și densitatea locuitorilor și să se reducă perimetrul construit al localităților. O atenție deosebită se acorda însă localităților rurale, satului românesc, „pentru a-i ridica treptat nivelul de viață și a-l apropia de mediul urban”. Astfel, articolul 15 din Legea 58 prevedea că „prin sistematizare se va urmări ca localitățile rurale cu cele mai bune condiții de dezvoltare să fie transformate, în 10-15 ani, în centre economice și sociale cu

caracter urban. Așa a început drama țărănilor cărora li se dărau gospodăriile și care erau mutați în blocuri fără canalizare și apă, precum cele de la Bragadiru”, și-a amintit Stelică G. din Alexandria. El mai precizează că, în mod paradoxal, multe sate au fost salvate de cutremurul din 1977, care i-a abătut atenția lui Ceaușescu de la sistematizarea de la sate la Casa Poporului, pentru care făcuse o obsesie și pe care o vizita săptămânal.

Însă, prima idee privind sistematizarea datează din anul 1948, când se face primul pas în preluarea controlului asupra construcției de locuințe la sate prin aprobarea Regulamentului pentru unele măsuri premergătoare planurilor de sistematizare în comune, conform Decretului nr. 110/187/6 mai 1948. „Date privind situația clădirilor și a locuințelor ca urmare a recen-

sământului din anul 1948 nu am găsit. Singurele date găsite, după destule căutări, se află într-o notă realizată de Institutul Central de Statistică, înaintată la data de 19 martie 1948 Comitetului Central al PMR. Acest document se află în Fondul CC al PCR, secția economică 1920-1965”, a declarat Nicolae Noica, fost ministru la Lucrările Publice. În opinia sa, în loc să se ocupe de situația locuirii, care era foarte gravă, 50% din case fiind de chirpici, regimul comunist se ocupa de transformarea satelor în orașe. Odată construită Casa Poporului, Ceaușescu urma să abată atenția asupra noilor construcții, pe care le avea gata proiectate, Sală a Congreselor, Sală Polivalentă, Centru Cultural Național, Muzeul Național de Istorie, precum și Muzeul Științei și Tehnicii.

Daniela IVAN

Mișcarea comunistă în „țările frățești”

În 1989, dintre statele europene, Partidul Comunist reprezenta „forța politică conducătoare” în Uniunea Sovietică, Polonia, Republica Democrată Germană, Cehoslovacia, Ungaria, România, Iugoslavia, Albania – ceea ce observatorii occidentali numeau „blocul estic”, „statele comuniste est-europene” sau țările din spatele „Cortinei de fier”, după formula abilului premier britanic Winston Churchill. Mai vechi sau mai noi, mai puternice sau mai slab reprezentate, precum omologul din România, partidele comuniste din Europa de Est aveau, la rândul-le, o interesantă istorie.

Contrar teoriilor marxiste, revoluția mondială nu a început în statele industrializate, cu un procent important de muncitori, ci în Rusia, unul dintre cele mai inapoiate state ale Europei. Declanșarea primului război mondial a fost faptul care a determinat căderea regimului țarist. Înfrângerile de pe frontul cu Germania și viața grea a populației au constituit „situația revoluționară” teoretizată de Lenin. La sfârșitul lui februarie 1917, revoluția s-a declanșat spontan pe străzile Sankt Petersburgului, capitala Rusiei. Atitudinea dură a țării nu s-a dovedit eficientă, trupele trimise să înăbușe protestul fraternizând cu manifestații. Când țarul a abdicat (2 martie 1917), conducerea a fost preluată de un guvern format din liberali și socialist-revoluționari.

Pentru întreaga lume și chiar pentru socialisții ruși, revoluția a fost o surpriză. Guvernul care a venit la putere era slab și nehotărât. Situația pe front continua să fie dezastruoasă, iar la Sankt Petersburg, rebotezat Petrograd, funcționa și un sfat (soviet) al muncitorilor, care împărțea puterea cu noul guvern, sporind confuzia. Treptat, pe fondul nemulțumirilor soldaților și ale populației din ce în ce mai afectată de război, Rusia s-a scufundat și mai mult în haos. După o primă tentativă eșuată (iulie 1917), bolșevicii au reușit să preia puterea în noaptea de 24-25 octombrie (7-8 noiembrie după calendarul nou). Astfel, se instaurează primul guvern bolșevic din istorie.

După preluarea puterii, bolșevicii și-au propus să „exporte” comunismul în Europa. Mesajul bolșevicilor referitor la o „dictatură a maselor” devenise seducător într-o Europă devastată de război.

Germania

Conform teoriilor lui Marx și Engels, comunismul ar fi trebuit să se instaureze în primul rând în spațiul german industrializat și nicidecum în Rusia țaristă. În primele luni după „Revoluția din octombrie”, Lenin și Troțki împărțeau ideea că „revoluția proletariului” nu trebuia să se limiteze la spațiul rus, ci trebuia continuată spre Vest, în primul rând spre Germania. Confrunțită cu dificultățile guvernării Rusiei, liderii bolșevici au abandonat însă pentru o vreme ideea revoluției mondiale; excepția fiind Troțki, care a susținut-o până la sfârșitul vieții sale.

După încheierea primului război mondial, Germania a intrat din nou în atenția liderilor comunisti de la Moscova, din cauza „potențialului său revoluționar”. Atât în Germania, cât și în statele dominante ale fostului Imperiu Habsburgic (Austria și Ungaria), criza economică și națională era la limite maxime. În scurt timp, situația politică atinge anarhismul, iar strada găzduia răfuielele grupurilor extremiste de dreapta și de stânga. Teoretic, oricine putea lua puterea, deoarece nici o forță politică nu era capabilă să instaureze echilibrul pierdut după costisitoarea înfrângere a războiului. Astfel că agenții Moscovei au stabilit contacte cu radicalii de stânga, care au format partide comuniste imediat după sfârșitul războiului (noiembrie 1918).

Încă înainte de primul război mondial, Partidul Social-Democrat din Germania reprezenta o forță politică parlamentară. În perioada conflagrației, o parte dintre liderii grupurilor radicale ale acestui partid au început să militeze pentru încheierea războiului. Cea mai importantă voce a fost a Rosei Luxemburg, care a publicat mai multe scrisori antirăzboi, semnând sub pseudonimul „Spartacus”. Ea și l-a asociat pe Karl Liebknecht, care în calitate de deputat susținea la tribuna Parlamentului aceleși idei. În ianuarie 1917, Partidul Social-Democrat din Germania a fost părăsit de gruparea condusă de Luxemburg și Liebknecht (denumită „spartachistă”, după pseudonimul militanților anarhiști). În plină criză politică de tip anarhist, „Liga Spartacus” se asociază cu radicalii de stânga germani conduși de Karl Radek, formând Partidul Comunist din Germania, adept al Rusiei bolșevice (29 decembrie 1918). În ianuarie 1919, Partidul Comunist va încerca o insurecție în Berlin după modelul Petroradului din toamna lui 1917. Însă forțele de extremă dreapta germane, ajutate de social-democrați, înfrâng revolta comunistă, Rosa Luxemburg și Karl

Liebknecht fiind prinși și uciși. Ulterior, conducerea partidului va fi luată de Paul Levi, intelectual cultivat, dar fără carismă revoluționară, care se va înscrie în Partidul Comunist din Germania în lupta electorală, renunțând la ideea de revoluție.

Ungaria

La fel ca în Austria, în Ungaria exista o puternică criză a funcționarilor imperiali, care se adunaseră în Budapesta, fără nici o perspectivă de viitor. Aceștia și alte tensiuni au fost exploatare de Partidul Comunist din Ungaria care s-a format sub conducerea ziaristului Bela Kun (24 noiembrie 1918). Cooptat într-un guvern social-democrat, a început să facă promisiuni fără acoperire, dar care răspundeau așteptărilor diverselor grupuri și categorii sociale. În împrejurările descrise a preluat conducerea statului, începând să-l organizeze după model bolșevic, prin naționalizări și tribunale revoluționare. La cererea Antantei, Armata Română a intervenit în Ungaria, înlăturând regimul lui Bela Kun (august 1919). Acesta a fugit în Rusia Sovietică, iar Partidul Comunist a devenit ținta regiunii de dreapta al lui Miklos Horthy, instalat în noiembrie 1919. Partidul Comunist din Ungaria a funcționat în ilegalitate pe întreaga perioadă interbelică.

Polonia

Statul polonez s-a format după primul război mondial, prin unificarea unor părți ale Poloniei istorice, din Imperiul Austro-Ungar și Rusia țaristă. La 16 decembrie 1918, grupările socialiste de stânga din noul stat polonez au fondat Partidul Comunist al Muncitorilor din Polonia. Încă de la început, noua organizație politică a militat pentru dezintregirea statului polonez și alipirea la Rusia sovietică. După începerea războiului ruso-polonez (aprilie 1920), comunistii au fost scoși în ilegalitate, funcționând doar prin intermediul unor organizații pro-comuniste.

Iugoslavia

Statul iugoslav a apărut de asemenea după război, ca federație formată din Serbia (care includea și Macedonia), Bosnia-Herțegovina, Slovenia și Croația. Diferitele grupări social-democrate din cele cinci provincii au creat la Belgrad Partidul Socialist al Muncitorilor din Iugoslavia, cu program comunist (1919). La alegerile din noiembrie 1920, partidul a devenit a treia forță politică a țării. După alegeri, la al doilea congres (Vukovar anul), s-a adoptat noua denumire a organizației – Partidul Comunist din Iugoslavia, afiliat la Internaționala a III-a. Deoarece comunistii susțineau politica Cominternului privind autodeterminarea naționalităților, printr-o lege specială a fost scos în afara legii (1921). Toată perioada interbelică comunistii au funcționat în ilegalitate.

Bulgaria

Ca țară învinsă în primul război mondial, Bulgaria trecea prin crize sociale și de identitate asemănătoare cu cele ale Germaniei, Austriei sau Ungariei. Încă din perioada războiului, în Bulgaria activau mișcări socialiste, care cereau ieșirea țării din conflagrație și alianța cu Rusia Sovietică, organizații în Partidul Muncitoresc din Bulgaria, fondat prin desprinderea din Partidul Social Democrat (1903). Printre lideri era și viitorul conducător al Cominternului din perioada 1934-1943, Gheorghe Dimitrov. Acest partid s-a numărat printre fondatoarele Internaționala III-a. După crearea Cominternului, Partidul Muncitoresc s-a transformat în Partidul Comunist din Bulgaria (februarie 1919), câștigând cu 18,2% în alegerile din august 1919.

În septembrie 1923, comunistii bulgari au primit dispoziție de la Comintern să organizeze o lovitură de stat fără a reuși. Politica de sabotaj a continuat până în 1925, când comunistii au încercat asasinarea țării, tentativă urmată de o reprimare sângeroasă. Din acel moment, partidul nu a mai reprezentat o forță, funcționând în ilegalitate.

Cehoslovacia

Deși Partidul Comunist din Cehoslovacia a apărut la 14 mai 1921, mișcarea comunistă activă în Cehoslovacia încă din 1918. În partea cehă a noului stat apărut după război, comunistii acționau în Partidul Social Democrat, care era la guvernare. Comunistii slovaci, organizați independent, au încercat chiar o lovitură de stat bolșevică cu sprijinul lui Bela Kun (1919). După unificarea din 1921, comunistii cehoslovaci au funcționat în cadrul legal, fiind o importantă forță politică.

Cristina DIAC
Ilarion ȚIU

DIN BANCOTECA „EPOCII DE AUR”

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU ȘI PORCII DIN NORVEGIA

Raportările umflate și „vopsirea” realizării în muncă erau chestiuni aproape naturale în activitatea tovarășilor care aveau de transmis rezultatele din țară la București. O întrebare anecdotică a luat astfel naștere, dar ne rezumăm acum la capitolul porcine. Conform datelor statistice, în Republica Socialistă România, în 1989, în ferme erau crescuți 15 milioane de porci. Cât de adevărată să fie această cifră? Greu de zis. Știm însă că funcționa de multe ori următorul sistem de raportare, ridicat la rang de banc. La CAP-ul X sunt cinci porci. La județ se raportează că există zece. La București se raportează că la CAP-ul X există 20 de porci. Tovarășul la hotărârea ca cinci porci de la CAP-ul X să meargă la export și 15 să rămână pentru consumul intern...

parea sa neincetată să hrănească poporul, a dorit să verifice personal cum se simt porcii norvegieni în complexul din Călărași.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au fost întâmpinați la poartă de îngrijitorii frunțași a complexului, tovarășa Bobocea, și de tovarășul Zamfirescu. Tovarășul Nicolae Ceaușescu i-a felicitat și i-a decorat pe amândoi pentru merite deosebite în întrecerea socialistă.

Tovarășul Zamfirescu s-a remarcat prin inițiativa de a salva porcii norvegieni. În decursul celor doi ani de când au sosit la Călărași, porcii norvegieni de origine nesănătoasă, capitalistă, nu au vrut să se adapteze la societatea noastră multilateral dezvoltată și, rând pe rând, au murit. În urmă cu două zile, în pragul vieții

Conform datelor statistice, în Republica Socialistă România, în 1989, în ferme erau crescuți 15 milioane de porci

Adevărată este și următoarea poveste, intrată în anecdotică raportărilor umflate cu pompa: În vizita de lucru la un mare complex de creștere a porcilor din județul Călărași, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au fost însoțiți de membri ai Comitetului Central. În fața complexului au fost întâmpinați de secretarul general al județului Călărași și de alți membri ai activului de partid și de stat.

Complexul de porci fusese populat în urmă cu doi ani cu o rasă de porci de carne din import care dau o productivitate mare comparativ cu rasa autohtonă. Porcii au fost importați la inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, care făcuse o vizită de lucru în Norvegia, unde a vizitat un complex experimental. Tovarășul Nicolae Ceaușescu, în preocuparea

conducătorilor noștri iubii, tovarășul Zamfirescu a avut o idee salvatoare: a adus de la Fabrica Miraj vopsea Cromoplatin roșu-acajiu și, împreună cu tot personalul complexului, a lucrat zi și noapte până a „norvegizat” toate porcinele.

Astfel s-a rezolvat într-un timp scurt acclimatizarea porcilor capitaliști în societatea noastră multilateral dezvoltată.

Tovarășa Bobocea, îngrijitoareașefă, a fost felicitată pentru inițiativa de a se vopsi pe ea însăși, precum și tot personalul complexului cu aceeași vopsea Cromoplatin roșu-acajiu, astfel încât porcii să se simtă mai bine și să mănânce mai bine, asigurând în acest mod o productivitate mai mare. Morala: grație Fabricii Miraj, între porcii capitaliști și porcii comunisti nu e nici o diferență!

Doru COBUZ

CARTE DE BUCATE

Bucate alese de prin țară culese

Un lucru este cert: în 1989 se mânca sănătos. O dovedesc toate rețetele cu ingrediente naturale din cărțile de bucate apărute în acea vreme.

Cartea „Bucate alese, de prin țară culese”, apărută la Editura Revista Transilvania, din Sibiu, scrisă de Gaby Becsek, adună rețete legate de tradiții culinare diferite, dominate de două note distinctiv: una proprie centrului și răsăritului Transilvaniei, cealaltă, zonei sud-estice a României. Construită pe complementaritatea de gusturi munte-mare, lucrarea urmărește să scoată în evidență bogăția și varietatea gastronomiei românești. Gaby Becsek prezintă detalii noi și originale ale unor mâncăruri deja cunoscute de români în 1989. Autorul scrie și indicații de combinare a felurilor între ele, precum și a mâncărurilor cu băuturile adecvate.

În prefața cărții, dr Radu Florescu afirmă că „bucătăria este o activitate de esență spirituală, o artă ca toate celelalte, stimulativă pentru creativitatea oamenilor. Propagarea și stimularea bucătăriei de calitate este un fapt de înaltă cultură”. Referitor la lucrarea lui Gaby Becsek, dr Florescu consideră că „o carte de bucate nu trebuie să fie niciodată înțeleasă ca un rețetar rigid, un pat al lui Procust, ci ca o sursă de inspirație și un prilej de meditații fecunde, cu rezultate... delicioase. Lucrarea aceasta constituie tocmai un temel pentru meditații succulente în fața mașinii de gătit. Prietenul Gaby Becsek, cu îndelungată experiență și osteneală în secretele artei culinare, a iscodit vechi rețete, de pe tot întinsul țării, urmărind

mai ales specificul local sub aspectul lui gastronomic și le oferă amatorilor de bucătărie sănătoasă și gustoasă să le încerce”.

Lucrarea debutează cu un capitol dedicat gustărilor reci, din care amintim: vinete ca la Cernavodă, dovlecei marinați, salată ca la Nehoiu sau sfeclă de hrean în asp. Din capitolul gustări calde putem prepara chiftelele brăilene, tocană specială de coline. Pentru zece porții aveți nevoie de bureți negri – 1,600 kg, creasta cocoșului – 1,600 kg, bureți ghebe – 1,600 kg, untură – 200 g, piper – 2 g, foi de dafin – 1 g, vin alb – 100 ml, sare – 60 g. Bureții se spală bine, se aleg de cozi, se toacă și se pun într-o cratiță la uscat. Se amestecă bine cu mărar, pătrunjel, piper, foi de dafin, sare și untură. Se adaugă ceapa tocată mărunt, se amestecă bine și se bagă în cuptor. Din când în când se stropesc pe vin alb, până se rumonește pe deasupra. Se servește cu mămăligă și vin roze.

În capitolul „Ciorbe și supe” citim: supă de chimen cu omletă, ciorbă ca în Bihor sau ciorbă națională de berbec. Urmează „Omlete și sufleuri”: omletă la cuptor umplută cu spanac, suflul de creier sau suflul de suncă. Printre preparatele din pește se află zacusca de pește ca la zagon, crap rasol cu sos de vin sau marinată albă de macroui. Urmează capitolele „Preparate din carne de pasăre” – din care citim rețetele de pui ca pe lămoșița, pui „Miorița sau porumbel la grătar”, „Preparate din carne de vită” – cu plăcintă cu carne ca la Sibiu, șnițel ca la Covasna sau turnedou „Carpați”, „Preparate din carne de porc” – cu

Carmen DRĂGAN

DIN PRESA EXILULUI

SCRISOARE LA EUROPA LIBERĂ

... Sunt nepotul unui țaran român. Nu a avut pământ mult, dar nu a vrut să-l dea, să-l cedeze de bunăvoie la colectivizare și atunci i-a fost schimbat pământul, dându-i-se altul în altă parte a satului, într-un loc pe care nu-l poate lucra cu animalele, din cauză că era foarte abrupt, și atunci-l a lucrat cu mâinile, l-a terasat și a pus vie. Și via a intrat pe rod și a produs, pentru că, după cum știți, omul sfințește locul. Dar ce să vezi, bietul țaran a fost arestat și incriminat că ar deține «un radio clandestin» și o armă. Au urmat cercetările. Și l-au cercetat și iar l-au cercetat până când, într-o zi, i-au dat drumul acasă, spunându-i că e nevi-

novat! Dar după două săptămâni a murit și, ce să mai dezgropăm morții, avea 48 de ani și intrase roșu și sănătos în cercetări. A rămas soția, în casa căreia a vrut să se instaleze sediul noului colhoz. Soția a protestat, dar i s-a promis că, dacă se înscrie în cooperativă, măsura nu va fi aplicată. Încă în doliu, a semnat abdicarea, a predat pământul, animalele, uneltele și a pornit la muncă pe ogoarele înfrățite. O fată i s-a măritat în casă, al cărei lui sunt eu, care vă scriu. Altă fată i s-a măritat în altă parte. Actualmente, acea femeie are 80 de ani. În grădina are un cimitir familial, unde sunt îngropați cei din neamul ei. Cimitirul și 30 de ari de

grădină sunt totul pentru ea. În casă stă cu fiica și cu ginerele. Fiica este casnică, iar ginerele, pensionar. Sunt toți trei bătrâni, au trăit o viață în acea casă și în acea grădină cu mormintele neamului lor.

Acum, oficialitățile le-au luat grădina. Pe ce motiv, știți dvs. Dar asta nu e totul. A venit planul de sistematizare prin care au fost înștiințați că vor fi mutați în bloc, în comună. Sunt disperși în trei acești bătrâni, care nu mai au nimic și li se ia și puținul pe care se pare că-l au.”

Lupta, nr. 122/1989
Arhiva Institutului Național pentru Memoria Exilului Românesc, Fond Dan Culcer

MÂNCÂND SALATA LUI CEAUȘESCU

„Unde e România?” Este o întrebare pe care mi-o pun adesea când citesc despre cele mai nefericite colțuri ale lumii: El Salvador, Africa de Sud, Filipine. Aproape niciodată nu văd inscripționări cu „jos Ceaușescu”, nu remarc apeluri în sprijinul prizonierilor conștiinței de la București ori acțiuni de trimitere de mâncare oamenilor flămânzi din Moldova. De ce această liniște? România, desigur, este situată în Balcani, o parte a Europei care a fost întotdeauna de o calitate îndoielnică pentru americani, înfrumusețată însă de prezența Transilvaniei. Dar actuala invizibilitate a României are legătură cu natura actualului său regim producător de oroare, un regim care întreține o atmosferă de secretomanie, de supraveghere și de oprimare neîncetată.

Lipsurile românilor din cea mai mare parte a ultimului deceniu au fost atât fizice, cât și mentale. Au imprimat o tăcere profundă celor 23 de milioane de locuitori ai țării. Familii încotormănite cu paltone în case, mutați în apartamente minuscul și reci din cauza lipsei de păcură și abia luminate din cauza restricțiilor la electricitate. Apa caldă poate lipsi cu lunile. Au fost impuse rații la majoritatea alimentelor de bază: lapte, unt, pâine, ouă. România este singura țară din Europa în care există foamete generalizată și malnutriție în creștere. Totuși, acest pământ este binecuvântat cu soluri bogate și resurse naturale. Câmpiile României au fost tradițional cele mai importante surse de grâne din Europa producând orz, porumb și grâu.

Medicamentele și serviciile spitalicești sunt periculoase de limitate. Ambulanțele nu răspund la apelurile bătrânilor, iar străinii care conduc prin România spun că au fost asaltați de copii care cerșeau antibiotice. Aceste privațiuni fac ca românii să se teamă să mai vorbească deschis. Dimpotrivă, fiecare e preocupat să-și hrănească și să aibă grijă de propria familie, atestând corectitudinea unei vechi axiome politice potrivit căreia poporul cu adevărat oprimat nu se revoltă.



Ziaristii occidentali acuzau din ce în ce mai vehement regimul Ceaușescu pentru restricțiile la care era supusă populația României. Soarta copiilor atrăgea cel mai mult atenția „vesticilor”

FOTO: Palatul Național al Copiilor

Thomas Swick - Commonweal 5 mai 1989 (Traducere din limba engleză de Eliza DUMITRESCU)

întâlnirile cu străinii trebuie clar raportate. Ascultarea telefoanelor e frecventă, iar ambasada SUA a relatat că fiecare din trei români are legături cu poliția secretă. Toate mașinile de scris trebuie înregistrate, ceea ce atestă nu numai gradul de control care este avut în vedere, dar și lipsa aproape totală de tehnologie computerizată. Planificarea familială este ilegal, pentru că politica de stat urmărește un număr cât mai mare de nașteri pentru sporirea populației. Asemenea măsuri la care se adaugă frigul, foamea, intinericul și un fatalism românesc cu rădăcini adânci modelează o populație pasivă, cu botniță. Dacă Had Hobbes ar fi trăit în România contemporană ar fi ajuns la concluzia că viața e urâtă, brută, supravegheată, ticăloasă și, din fericire, scurtă.

Acestea ar explica de ce nu am auzit prea mult despre treburile din România. Dar ziaristii care au încercat să lămurească lucrurile, precum Peter Klebnikov, corespondentul est-european al New York City Tribune, s-au confruntat cu situații ieșite din comun. Klebnikov a fost expulzat din țară în februarie doar după două zile petrecute acolo, vreme în care a fost urmărit de peste șase mașini ale Securității. Militații i-a confiscat agendele și filmul la frontieră.

Unul dintre motivele pentru care Klebnikov a mers în România a fost acela de a scrie despre ultimul plan al lui Ceaușescu, cel al sistematizării teritoriale. Niciodată omul pașilor mici, președintele de 71 de ani a pornit un program care implică distrugerea a 7.000 de sate - mai mult de jumătate din cele ale țării - și mutarea locuitorilor în noi „complexe agro-industriale”. Atât scara la care se desfășoară acest plan, cât și implicațiile sale sunt atât de uriașe încât îi asigură atenția și critica întregii lumi.

Thomas Swick - Commonweal 5 mai 1989 (Traducere din limba engleză de Eliza DUMITRESCU)

DIN PRESA INTERNAȚIONALĂ

Béla Károlyi devine cetățean american

Béla Károlyi, antrenorul echipei de gimnastică a României, cel care a pregătit echipa Statelor Unite pentru Olimpiadă, a devenit luni cetățean american al orașului Houston, scria cotidianul The Washington Post pe 2 mai 1989.

„Un moment extraordinar pe care nu îl voi uita niciodată”, a spus Károlyi, care a obținut cetățenia împreună cu soția sa, Márta, și cu fiica lor de 15 ani, Andreea.

Parlamentul menține planul de sistematizare rurală

O nouă lege, adoptată la 17 aprilie anul acesta de Parlamentul român, a stabilit bazele legale necesare continuării planului de „sistematizare rurală”, care prevede dispariția a mii de sate de periferii teritoriale, anunța Le Monde la 3 mai 1989. Acest plan a fost lansat în 1974 de președintele Nicolae Ceaușescu.

În conformitate cu noua legislație, 28 din cele 584 de centre „agro-industriale” create au obținut astfel statutul de „oraș”, ca urmare a lucrărilor de modernizare, a declarat vineri un responsabil însărcinat cu coordonarea programului de reamenajare a teritoriului. România are astăzi 2.359 de comune (în loc de 2.705), în

timp ce numărul orașelor a crescut de la 237 la 265. Numărul satelor nu este precizat.

Din rațiuni economice, lucrările de demolare și de modernizare sunt în prezent concentrate în București și în împrejurimi. Potrivit surselor diplomatice occidentale din Capitală, autoritățile „duc lipsă de fonduri pentru realizarea planului la scară mai mare, dar este cert că acest plan face parte din investițiile prioritare, împreună cu restructurarea industriilor metalurgică și chimică”. Observatorii adaugă că asupra noilor dispoziții legale plutește o oarecare ambiguitate, deoarece se precizează că programul de sistematizare „se va efectua la nivel local, în consultare cu locuitorii și cu experții”.

Doi emigranți români, Emil Ghilezean (fost ministru de Finanțe) și George Serdici (fost secretar general al Partidului Țărănesc), i-au trimis vineri, 28 aprilie, lui Mihail Gorbaciov o scrisoare prin care îi cer să „îl înlăture de la putere” pe președintele Ceaușescu. Potrivit semnatarilor, sarcina de a interveni pentru „redresarea situației” revine URSS-ului, și în special lui Mihail Gorbaciov, care a condamnat comunismul. „Procedând astfel, veți arăta întregii lumi că într-adevăr credeți ceea ce sunteți și toată națiunea română va saluta gestul dumneavoastră.”



FOTO: Viorel Lăzărescu/AGERPRES

Boicotul ceremoniilor de 1 Mai

Țările CEE, Statele Unite și Canada nu au participat la ceremoniile de 1 Mai de la București, pentru a protesta împotriva violării drepturilor omului în România.

Conform ziarului francez Le Monde Austria, Suedia și Elveția s-au solidarizat cu această acțiune, care se înscrie în cadrul presiunilor exercitate de CEE contra regimului represiv al lui Nicolae Ceaușescu și a politicii sale de „sistematizare rurală”.



SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

Probleme în traficul bucureștean

Prin intermediul redacției - ne scria Teodor Achim din bd. Leontin Sălăjan nr. 21 - sugerez ediliilor ca Str. Dristor să fie pavată cu pietre cubice pe strat de balast pentru a rezista în condițiile actuale de trafic intens determinat de devierea prin această arteră a mijloacelor de transport în comun. S-ar evita astfel denivelările și mai ales avarierea autoturismelor și a autobuzelor”. Apelând atât la Administrația domeniului public din Sectorul 3, cât și la CAGCMB ne-am convins că Str. Dristor n-a fost și nu este neglijată de către edili. Ea va fi modernizată în cursul primului semestru al acestui an, o dată cu terminarea amplerelor lucrări edilitare din zonă. Până atunci, ADP va executa lucrări de întreținere curentă a părții carosabile

„În imediata vecinătate a imobilului în care locuiesc - ne relatea Eugen Naghi (Str. Arinului nr. 13) - își are sediul un centru de producție al cooperativei «Arta Încălțămîntei». Cum aici nu se confecționează sau repară încălțăminte, cum ați fi tentați să credeți, ci se confecționează diverse piese din mase plastice și cauciuc, sunt nevoit ca, împreună cu întreaga familie, să suport

un zgomot intens 24 de ore din 24, aici lucrându-se în trei schimburi. Sunt convins că piesele realizate în acest centru sunt necesare, dar vă rog să mă credeți că poluarea fonică a devenit de nesuportat, periclitându-ne starea de sănătate”. Convinși fiind că familia Naghi are dreptul la liniște, am cerut sprijinul Centrului sanitaro-antipendemic. Testele evidențiind prezența unor zgomete ce depășesc limita prevăzută de lege, s-a intervenit la conducerea cooperativei «Arta Încălțămîntei» pentru ca de urgență să se ia măsuri de diminuare a numărului decibelilor.”

„Ar fi bine să aveți în vedere și magazinul «Miorița» din Piața Mihail Kogălniceanu - ne îndemna Valentin Bunescu (Str. Brutus nr. 7) - că și aici se refuză primirea spre valorificarea sticlelor goale. Eu fiind acum în pragul a 70 de ani și neputând să mă mai înnoiez acasă cu cele 12 sticle pe care doaream să le predau - și nu mi le-au primit - pur și simplu le-am abandonat”. Faptele relatate de Valentin Bunescu confirmându-se, s-au luat operative măsuri: i s-a înmănat contravaloarea sticlelor pe care le lăsa

în magazin, iar vânzătoarea care refuzase să le primească a fost sancționată contravențional de către Inspectoratul comercial.”

„Ritmicitatea circulației autobuzelor liniei 139 - sesiza Mihai Cazachiu din Str. Meseriașilor nr. 1, bloc C93 - este în suferință. Și nu pentru că ar fi insuficiente autobuzele, ci - m-am convins - pentru că soferii zăbovesc îndelung la capetele de linie sub privirile îngăduitoare ale controlorilor, circulând apoi în șir indian. Poate sugerați conducerei ITB să verifice mai des graficul de circulație al acestei linii”. Ne-am conformat, transmitem conducerei Exploatării Transport Autobuze din ITB observațiile lui M. Cazachiu. În consecință, s-a acționat pentru remedierea situației. Îi s-au aplicat diverse sancțiuni administrative șoferilor Ion Surugiu, Nicolae Ioniță, Ior. Drăghici, Ionel Neculescu, George Tudor, Dumitru Ciobanu și Constantin Popa. Cazul a fost prelucrat cu întreg personalul de miscare și întreținere și s-au intensificat acțiunile de supraveghere și control pe linia 139. Eugen EFTIMIU Informația Bucureștilui, nr. 10.955 din 1989

O plimbare cu barca

ORIZONTAL: 1) Pictor impresionist francez (1841-1919) din ale cărui panze amintim „Femeia în barcă” și „Prânzul barcagilor” (Auguste) - Cuvânt care imită bătaia tobei. 2) Pictor clasic român (1831-1891), semnatul tablourilor „Barca pe Bosfor” și „Cu barca pe lac” (Theodor) - Fiul lui Erebus și al lui Nyx, barcagiu infernalului din mitologia greacă. 3) Unealtă de lemn cu care se conduce o barcă - Scriitor american (1871-1900), autorul povestirii „Barca de salvare” (Stephen). 4) Elena Negri - „Yacht Club de France” (siglă) - Om de stat sirian (1867-1939). 5) Scriitor polonez (1909-1966) - Bărci pescărești cu vasele și cu fundul lat. 6) Pictor neoimpresionist francez (1863-1935), prezent în tematica noastră cu tabloul „Bărci în portul St. Tropez” (Paul). 7) Rezultatul unui meci - Barcă (reg.). 8) „Luntrea...”, poezie din lirica lui Eusebiu Camilariu - Poet român din a cărui creație menționăm poemul „Luntreașul”, adaptare după Petofi (Ștefan Octavian). 9) Comună în județul Galați - „Barca...”, film având ca protagonistă pe dansatoarea și actrița americană Giner Rogers (nom.) 10) Fântână în vestul Saharei Occidentale - Scândura care formează marginea de sus a unei luntre (pop.). 11) „Bărci de pescari la marginea...”, tablou semnat de pictorul francez Eugene Boudin, aflat la Muzeul de artă din București (nom.) - Bărci în miniatură.

VERTICAL: 1) Compozitor francez (1875-1937), autorul piesei muzicale „O barcă pe ocean” din suita pentru pian „Oglinzi” (Maurice) - Luntre făcută dintr-un trunchi de copac scobit, cu o singură vâslă, servind la pescuit. 2) Lucașul liricii românești din a cărui poezie „Lacul” amintim versurile, „Să sărim în luntrea mică / Îngânați de glas de ape / Și să scap din mână cărma / Și

lopețile să-mi scape” (Mihai) - Horia Pana. 3) Partea anterioară a fuzelajului unei nave - Compozitor român (Tudor), prezent în acest context cu liederul „În luntre”, pe versuri de Federico Garcia Lorca. 4) Localitate în SUA - Din opera acestui compozitor norvegian (1843-1907) am ales cântecul „În barcă”, compus pe versurile poetului Wilhelm Krag (Edvard). 5) Barcă cu fundul plat - Edgar Papu. 6) Radu Cosașu - vestimentație de ceremonie - Din poezia „Singuratică moară de vânt” de Aurel Rău, cităm versurile, „Morarul a-nvârtit în... cheia / Și a trecut cu barca până-n sat”. 7) Henri Coandă - Aici (arh.) - Liviu Rusu. 8) în

barcă” și „Bărci cu... la Măcin” și-a intitulat două din tablourile sale pictorul Camil Ressu (sg.) - Prozator contemporan, autorul romanului „Vară nebulă cu bărci albastre” (Constantin). 9) Pământ bun pentru arat și cultivat - Rău cunoscut și sub numele de „Olt mic”. 10) Alt pictor impresionist francez (1840-1926) prezent în Muzeul de artă al RSR printre altele, cu tabloul „Bărci de pescari la Honfleur” (Claude) - Răset. 11) Pictor român contemporan, semnatul peisajului „Bărci la Tuzla” (Aurel) - din barcă's, peliculă cu actorul comic englez Norman Wisdom, în regia lui Henry Kaplan (pl.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										

Dicționar ABED, LEC, CIN, CHEG, ONLY, ACH Revista Rebus nr. 15/1989

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU
Cooperativa de Producție Achiziții și Desfacerea Mărfurilor Tunari încadrează șefi de secții pentru prestări servicii populație și pentru secții de producție industrială: fierărie potcovărie și reparații căruțe, vulcanizare, sobar, forări puțuri, frizer, coafor, croitor, bărbăți și femei și pentru secții de producție industrială (cauciuc, mase plastice).

Căutăm persoană pentru menaj permanent la o persoană în vârstă. Oferim locuință și retribuție. Aștept provincia.

Caut persoane pentru ajutor menaj și îngrijire gospodărie. Ofer toate condițiile. Prin oficiul Salcia, comuna Salcia, Teleorman.

VÂNZĂRI

Vând Dacia 1310 stare ireproșabilă, balanță farmaceutică, fototapeț.

Vând orgă Yamaha 100 instrumente, memorie patru octave și foto Canon AE 1, cu 200 M, 70 - 210 Macro noi. Aștept provincie.

Judecătoria Sectorului 4 vinde la

sediu instanței, la licitație publică, apartamentul nr. 13 din București, Str. Petre Ionescu, nr. 10, bloc X 18, etaj 3, Sector 3, compus din două camere și dependințe.

Vând magnetofon 2 K - 246 stereo, motor Orion, Rubin 102, vitrină, corp bucatărie, acordeon 12 bași, măsuță, planșetă scurtă Dacia, ireproșabile.

Vând Volvo 142 S, stare bună, convenabil. Aștept provincia.

CUMPĂRĂRI

Cumpăr videocasete neînregistrate, sigilate sau imprimate, numai calitate excepțională.

Cumpăr apartament vilă, 4-5 camere, gaze, zona Drumul Sării, central.

Cumpăr autoturism Volga, stare bună, motor benzină, Alba-Iulia.

Cumpăr Trabant nou, combi sau alt model, fabricat în 1988.

Cumpăr motor Volkswagen Golf Diesel, bicicletă copii, mașină de tricou cu cartelă.

Cumpăr două, trei camere, nivel inferior, Eroilor, Știrbei Vodă.

revoluționară

Dezvoltarea intensă, organizarea și modernizarea industriei pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii. Documentar

Redactor Alexandru Popescu 20:55 Știința, forță nemijlocită de producție. Documentar

Redactor Eugen Roibu 21:10 Din lumea capitalului. Documentar

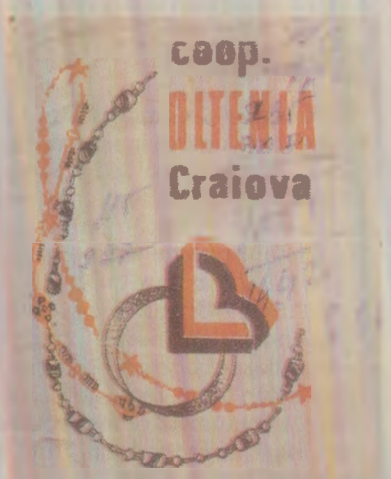
Redactor Nicolae Melinescu 21:25 Tezaur folcloric

Cântecul, pagină vie din istoria neamului

Redactor Marioara Murărescu 21:50 Telegazeta

22:00 Închiderea programului

amintiri



Fiecare oraș important avea o „cooperativă meșteșugărească”

vremea

Vremea a fost răcoasă, cu cerul mai mult variabil. Au căzut ploii, care au avut și caracter de averse, însoțite de descărcări electrice, însă pe arti mai restrânse decât în zilele precedente.

Precipitații s-au înregistrat mai ales în regiunile vestice și sud-vestice. Vântul a suflat slab până la moderat. Temperatura aerului a marcat o ușoară creștere, mai ales în vestul și în sud-vestul țării. Temperaturile minime au fost cuprinse între 2 și 10 grade, iar maximele s-au situat în jurul valorii de 20 de grade Celsius. La București vremea a fost mai caldă decât în zilele precedente, cu precipitații slabe. Vântul a suflat slab. Temperatura maximă s-a situat între 18 și 21 grade, iar minimă, nocturnă, a coborât până la 4 grade.

DIN ARHIVA CC AL PCR

Notă privind aniversarea a 68 de ani de la făurirea Partidului Comunist Român

La 8 mai 1989 se împlinesc 68 de ani de la făurirea Partidului Comunist Român, conducătorul politic încercat al clasei muncitoare, al întregului popor în lupta pentru lichidarea exploatarei și asupririi, pentru transformarea revoluționară a societății românești. Totodată, anul acesta se împlinesc 96 de ani de la crearea primului partid politic al clasei muncitoare din țara noastră - PSDMR - și a 45 de ani de la constituirea Frontului Unic Muncitoresc.

Aceste evenimente au pus puternic în evidență unitatea de acțiune revoluționară a clasei muncitoare din patria noastră, care încă de la începuturile existenței sale a constituit forța fundamentală, de bază, a societății românești în lupta pentru dreptate socială și națională, în îndeplinirea actului demnității naționale de la 23 August 1944, ceea ce a creat condiții pentru victoria revoluției și construcției socialiste, pentru realizarea partidului comunist unic al clasei muncitoare din România.

Poporul nostru sărbătorește aceste evenimente într-o deplină unitate în jurul Partidului Comunist Român, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, marele Erou între eroii neamului, înflăcărat patrie revoluționară, eminent gânditor și om politic al lumii contemporane, într-o atmosferă de puternică angajare comunistă, muncitorească a tuturor oamenilor muncii pentru îndeplinirea neabătută a tezelor, ideilor și orientărilor cuprinse în magistrała Expunere a strălucitului nostru conducător de partid și de stat la marea forum democratic din noiembrie 1988 și în cuvântarea la istorica Plenară a Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 12-14 aprilie 1989.

În lumina indicațiilor, orientărilor și sarcinilor formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, în centrul preocupărilor comitetelor județene, ale organelor și organizațiilor de partid, de masă și obștești se va situa ridicarea nivelului politico-ideologic al comunistilor, al tuturor oamenilor muncii, sporierea combativității revoluționare, a răspunderii pentru îndeplinirea exemplară, în condiții de înaltă calitate și eficiență, a prevederilor de plan pe acest an și pe întregul cincinal, a angajamentelor asumate în cinstea Congresului al XIV-lea al Partidului Comunist Român și a celei de-a 45-a aniversări a revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă.

În cadrul manifestărilor politico-ideologice și cultural-educative se vor reliefa semnificația politică și istorică a făuririi Partidului Comunist Român, a tezelor de inestimabilă valoare teoretică și practică ale tovarășului Nicolae Ceaușescu privind rolul clasei muncitoare în etapa actuală ca principala forță socială, unitate sa de acțiune revoluționară, rolul partidului politic unic al clasei muncitoare în edificarea socialismului și comunismului.

Se va releva cu aleasă cinstire și profundă recunoștință eroica activitate revoluționară, patrunsa de un fierbinte patriotism și înaltă răspundere comunistă, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, a tovarășei Elena Ceaușescu, succesele obținute pe drumul revoluției și construcției socialiste, sub conducerea clarvăzătoare a Partidului Comunist Român. Vor fi puse cu putere în evidență istoricele realizări ale socialismului, ale poporului român în epoca inaugurată de Congresul al IX-lea al partidului, pe care în semn de aleasă recunoștință pentru strălucit ctitor al României socialiste de astăzi, întreaga națiune o numește cu demnitate și mândrie „Epoca Nicolae Ceaușescu”.

Va fi prezentată contribuția hotărâtoare, determinantă a tovarășului Nicolae Ceaușescu la elaborarea și îndeplinirea politicii științifice a partidului și statului, de industrializare socialistă a țării, de dezvoltare puternică și armonioasă a tuturor zonelor patriei și ramurilor economiei naționale, asigurând adevărată independență economică și politică a României. Totodată, vor fi înfățișate mărețele succese obținute în dezvoltarea științei, învățământului și culturii, în creșterea nivelului de trai material și spiritual al întregului popor.

Se va evidenția excepționala însemnătate a tezei revoluționare fundamentată cu rigoare științifică de tovarășul Nicolae Ceaușescu privind creșterea tot mai puternică, în noua etapă a construcției socialiste și în perspectivă, în toate domeniile economico-sociale, a rolului de conducător politic al Partidului Comunist Român, centrul vital al societății noastre, dinamizatorul energiilor creatoare ale întregului popor în măreața operă de edificare a socialismului și comunismului în România.

Întreaga muncă politico-ideologică, mijloacele de informare în masă vor releva politica externă activă, promovată de partidul și statul nostru, prodigioasa activitate internațională desfășurată de secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, proeminentă personalitate a lumii contemporane, pentru îndeplinirea aspirațiilor de progres și bunăstare ale popoarelor, idealurilor păcii și colaborării între toate statele lumii.

Arhivele Naționale, Fond CC al PCR - Cancelarie, dos. nr. 93/1989